

ПРАЦАВАЦЬ, ВУЧЫЦЦА І ЖЫЦЬ, ЯК ЗАВЯШЧАЎ НАМ ЛЕНИН

Працяры ўсіх краін, яднайцеся!

Орган парткома, рэктарата, мясцкома,
камітэта ЛКСМБ і прафкома Беларускага
дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 15(406) Пятніца, 22 красавіка 1960 года Цэна 10 кап.

Рэпартаж

Гэта па-ленінску

...Цэлымі курсамі, групамі і падзіночку зыходзіліся ва ўніверсітэцкі гарадок студэнты. За чвэрць гадзіны калі хімічнага і білагічнага карпусоў сабраліся сотні матэматыкаў, філолагаў, хімікаў, біёлагаў, прыбыўшых на ленінскі нядзельнік.

А красавіцкае сонца, як знанік, рассыпае па зямлі свае цепля, яркія, залацістыя прамені, паднімае настроі, усяляе бадзёвасць.

І вось строіца калона. Але дзе тут умасціца ва ўніверсітэцкім гарадку! На суботнік з'явіліся 1600 чалавек. І калона выцягнулася на Ленінградскую вуліцу і далей.

Грымнүй аркестр. Узляцелі над калонай песні. І чамусыці больш пелі рэвалюцыйныя. Здалося, пачулася дыханне тых гразавых год, калі на суботнік выходзіў Ленін...

Вось і месца працы — сквер па вуліцы Чырвонаармейскай, да-кладней не сквер, а толькі адведзены пад яго участак. Закіпела работа. Замільгалі сотні рyd-лёвак, кірак, ломаў. Студэнты пачалі капаць ямы для пасадкі дрэўцаў, разраўніваць плошчу, раскідаўца чарназём пад клумбы.

Аляксандар Пархімчык, адказны ў камітэце за працоўнае выхаванне камсамольцаў, сёняння за-даволены. Звычайна скупы на па-хвалу, зараз ён кажа: «Добра! Дружна працующі студэнты!»

Вось капае яму Ларыса Пятроўская, студэнтка 2-га курса філалагічнай факультэта.

— Пачакай, — гаворыць яна. І Стараўйтаву, што памніўся ёй дапамагчы, — я сама. Хай за-станенца памяць ад маёй вучобы па ўніверсітэце і ад гэтага цу-доўнага нядзельніка.

— Можа тут, — марыць Лена Шпакоўская, — вырасце самы вы-сокі клён, і ў нас у скверы будзе «свяе» дрэва, — жартуўліва дадае яна.

З песнямі і вясёлімі жартамі кіпіць работа.

Сярод біёлагаў задаюць тон Галіна Печань (4 курс), Ала Сін-кевич (2 курс), Леанід Папковіч

(3 курс), аспірантка Галіна Галікоўская.

На другі дзень на нядзельнік вышли 1200 гісторыкаў, юрыстаў, фізікаў, географаў.

Усяго за два дні студэнты ўніверсітэта падрыхтавалі 400 ям для пасадкі дрэўцаў, расчысцілі значную плошчу пад клумбы, уздельнічалі ў ачыстцы парку імя 40-годдзя БССР, даглядалі дрэўы.

Не, узделам у І Усебеларускім ленінскім нядзельніку нашы студэнты не зганьблі гонар сваіго ўніверсітэта, які носіць імя дарагога і блізкага Леніна.

У. КАВАЛЬКОУ.

ЛЕНІН. Імя, якое стала самым дарагім і блізкім для нас, стала на-шай пуціводнай зоркай і сімвалам. Імя, якое наш народ назаў-сёды ўзяў з сабою і вось ужо амаль паустагоддзя горда нясе яго над светам, як вялікі непераможны сяяг. Сёняння мы адзначаем 90-годдзе з дня нараджэння чалавека, чые справы і ідэі зрабілі такое вялікае ўздзеянне на лёс народу, на гісторыю ўсяго чалавечства.

І зараз, у гэтыя дні, мацней ад-чуваеш, наколькі глыбока ўвай-шоў вобраз дарагога Ільіча ў жыццё наша, у справы і думкі, меры і імкненні нашы.

Газета «Ізвестія» пачала публікацыю «Ленінскіх старонак». На іх з успамінамі выступалі людзі, якім выпала шчасце бачыць і чуць дарагога правадыра, праца-ваць разам з ім.

Нам зараз нязмерна дарагі кожны штрых з жыцця Уладзіміра Ільіча, і мы з вялікай цеплінёй чытали гэтыя старонкі. І тут, за-скупымі, газетнымі радкамі мы бачым нашага Леніна — вялікага і мудрага правадыра, арганізатора нашай партыі і Савецкай дзяржа-

У. І. Ленін у рабочым кабінцы ў Крамлі ў каstryчніку 1918 года.

В ТОТ ДЕНЬ...

Крик журавлій грудной
И долгий-долгий...

Последних льдин весёлый

тучеход...

В такой же час,

В такой же день

На Волге

Родился он в семидесятый год.

Кору берез мальчишки надрезали

И пили сок в Смоленищне лесной,
Пролеской пахло в рощах

под Рязанью

и смолым тёсом в Брянске

за Десной.

А птицы стаи плывли, плывли,

плывли

За перелески в синие дымы,

И было столько света и теплыни,

Как будто вовсе

Мир не знал зими.

Как будто мрак навек оставил

землю...

Гроза бродила соками весны.

Кипел разлив...

И кажется, что все мы

В апрельский день тот были

рождены!

И. ПЕХТЕРЕВ.

САМЫ ЧАЛАВЕЧНЫ ЧАЛАВЕК

вый будучым па-
каленням».

Ленін быў прос-
ты.

Просты ва ўсім:

у сваіх паводзі-
нах у адносінах да

людзей. «У ім не

было нічога эфектнага, тэатраль-
нага,—успамінае Луначарскі, —

яго зневіні выгляд, яго віратка

і манеры былі разлічаны перш

за ўсё на натуральную непрыкмет-
насць».

Уладзімір Ільіч цярпець не мог
культу асобы, усяляк адмаўляў
яго. Луначарскі расказвае, як ад-
нойчы Ленін выклікаў да сябе
Бонч-Бруевіча і сказаў: «З вялікім
нездавальненнем заўважаю, што
маю асобу пачынаюць узвялічваць.
Эта прыкра і шкодна. Вам па-
требна спаквала накласці тормаз
на ўсю гэту гісторыю».

Вось якім быў наш дарагі Ільіч.
Чулым, уважлівым, простым. У
свой прастате ён быў вялікі. У
свой чуласці і уважлівасці —
блізкі і дарагі.

Блізкі і дарагі. Яго называлі так
усе: рабочыя, сяляне, якія пры-
ходзілі ў Москву з далёкіх вёск.
Ён застаўся такім у песнях і бы-
лінах, якія склаў наш народ аб
свайм вялікім правадыры, — самым
чалавечным чалавеку на зямлі.

М. ШЫМАНСКІ.

ПРЫСВЕЧАНЯ ЛЕНІНУ

Завяршила сваю работу сту-
дэнцкая навуковая канферэнцыя,
прысвечаная 90-годдзю з дня на-
раджэння У. І. Леніна, якая пра-
ходзіла з 14 па 17 красавіка.
У восьмі секцыях былі прачыты-
ныя 23 даклады. Вельмі цікавым
быў даклад выпускніка аздзялення
журналистикі Б. Сачанкі «Воб-
раз Леніна ў беларускай літара-
туре». Запаветам Леніна молад-
зі прысыціла сваю работу студэнт-
ткі ІІ-га курса Г. Кавальчук.

Гэтая ж тэмэ быў прысвечаны
даклад студэнта ІІ-га курса
Л. Новікова, які ён зачытаў на
секцыі хімічных навук.
Шэраг цікавейшых дакладаў
было зачытана і на іншых сек-
цыях. Стайшы дыханне слухалі
матэматыкі студэнткі ІІ-га курса
Т. Кайтанаву. «У. І. Ленін аб
задачах саюзаў моладзі» — тэма
дарагай і блізкай кожнаму кам-
самольцу. У фізіку асабліва
вялікі інтерес выклікаў даклад
Якубовіча «У. І. Ленін у жыцці».
У гісторыкаў трэба адзначыць
даклад «У. І. Ленін аб кітайскай
рэвалюцыі», які прачытаў студэнт
ІV-га курса Ванько. Па трох да-
кладах было таксама прачытана
на секцыях геаграфічных і юры-
дычных навук.

В. ШЭІН.

У гонар славнага юбілею

★ Вельмі спадабалася біё-
лагам лекцыя «Вобраз Леніна
ў замежнай літаратуре», якую
ім прачытаў дацент Д. Я.
Фактаровіч.

★ Супрацоўнікі кафедры тэ-
орыі і гісторыі дзяржавы і пра-
ва заслухалі даклад дацента
Фархеля «Пытанні дзяржавы і
права ў творах Леніна».

★ Аб tym, якім быў пра-
вадыр сусветнага пралетарыята ў
жыцці — прынцыповых, сціплых,
уважлівых, патрабавальных —
рассказаў географам т. Якуб.
Вобраз Леніна ў яго дакладзе
павіставаў праз успаміны аб
гэтым самым чалавечным ча-
лавеку сучаснікаў і паплечні-
каў Ільі.

Э. АТРАШКОВА.

Між нас живе Ленін,
як сонца, як зоры,
як мудрасць,
вялікай зямлі,
і се прамені,
агні — непакоры,
Каб людзі
і часліва жылі.
Я. КОЛАС.

МАСКАВА. Сакавік 1919 года. У. І. Ленін у прэзідыме І кангрэсу Камінтэрна ў Крамлі. Злева направа — Клінгер, Эберлейн, У. І. Ленін, Ф. Плацен.

Невычарпальныя глыбіні

Народы ўсяго свету ўшаноўваюць памяць правадыра рэвалюцыйнага пралетарыята У. І. Леніна. Уладзімір Ільч прысвяціў ўсё сваё жыццё справе вызвалення працоўных ад прыгнёту і эксплуатациі, справе будаўніцтва камуністычнага грамадства — светлага будучага ўсяго чалавечтва. Непераможная сіла ленінскіх ідэй у іх непарыўнай сувязі з жыццём, у глыбокім і ўсебаковым разуменні Леніным заканамернасцей грамадскага развіцця.

Мне выпала шчасце вывучаць філасофскую спадчыну Леніна. Тэма маёй дысертатынай работы — «У. І. Ленін аб аўктыўным характары заканамернасцей грамадскага развіцця».

Перад мною адчыніліся невычарпальныя багацце і глыбіня ленінскіх ідэй, іх каласальная жыццёвая сіла. Заслуга У. І. Леніна перад чалавечтвам у тым, што творча развіты ім марксізм ат-

рымаў практичнае ўласабленне ў будаўніцтве сацыялізма і камунізма ў СССР і краінах пародной дэмакратыі.

Савецкі народ пад кіраўніцтвам створанай У. І. Леніным Камуністычнай партыі пабудаваў новы, сацыялістычны свет і цяпер упэўнена ўступу у паласу разгорнутага будаўніцтва камунізма.

Ленінская ідэйная спадчына невычарпальная. Творы Леніна выдадзены на многіх мовах народаў свету. Аб Леніне напісаны вялікая колькасць работ.

У гэтыя дні я перажываю вялікую радасць: выйшла ў свет напісаная мною брашура — мая першая ціплата праца аб Леніне, аб творчым развіцці ленінскага марксісткага вучэння, аб аўктыўным характары заканамернасцей грамадскага працэсу.

А. ПАУЛЮЧЭНКА,
аспірант.

У маўзалеі Леніна

...Я ў Маскве. Усё мне здаецца тут знаёмым, блізкім, недзе бачаным ужо не ўпершыню.

Чырвоная плошча. Куранты міцаць і ліцаць час. Маўзалей. За-латы мітрапамі — «Ленін—Сталін».

А народ ўсё ідзе і ідзе да маўзала. Як мне хадзелася ўбачыць Ільчу! Вось і канец чаргі: праз усю плошчу, сквер, аж ад Баравіцкіх варот. З гадзінамі мы павольна ідзём. Дзесці і дарослыя кормачы галубоў, якія даверліва, амаль з рук, бяруць ежу. Любяць масківічы гэту птушку, сімвал міру.

Светлае імя

Кожны раз, калі я гляджу на партрэт У. І. Леніна, я міжволі ўспамінаю мою маленьку пляменніцу Таню. Адным з яе першых слоў, услед за «мамай», «статам» было слова «Ленін». У пакой брата, на сцене, вісে партрэт Ільчу і, калі ў яе пыталі: «Таня, хто гэта?», — яна з якімсьці націкам казала: — «Ленін». За гэтым словам для яе, зразумела, не хаваецца пакуль што нічога, яна не ведае, што гэта за чалавек, што ён зрабіў. Але хутка даведаецца... Ленін... Як многа гаворыць кожнаму з нас гэта слова, калі наша жыццё становіща свядомым! Яно ўваходзіць у нашу свядомасць з першых дзён вучобы ў школе, шырэйца і расце. Нават цяпер, калі мы сталі студэнтамі, веліч гэтага чалавека не ўсведамляецца да канца. Ленін... Гэта нешта вялізарнае. Гэта імя ўзвышае, напаўняе жыццё радасцю і шчасцем.

Л. МАКАРЭНКА.

Кабінет Леніна

Он здесь работал —
Гений революции —
Стоял в раздумье светлом у окна,
А за окном,
Прорвав блокады лютые,
Жила его великая страна.
Страна,
Где матерей пугала лешим,
А нынче взвился фабрик новых
дымов.
Страна,
Где деды коскою косили,
А нынче глохнет поле без межи —
Там ливни жита спелые косые
Вразвалку набегают на ножи...
Писал Ильин,
Пришуря глаз лукаво —
Ходил,
Стоял подолгу у окна,
Глядел Ильин —
Отсюда вся держава,
Россия вся была ему видна.
И все живёт —
От книги и до столика.
Его дыханьем годы напролет,
Как будто он отсюда вышел
только

ржаным,

Страна,
Где деды коскою косили,
А нынче глохнет поле без межи —
Там ливни жита спелые косые
Вразвалку набегают на ножи...
Писал Ильин,
Пришуря глаз лукаво —
Ходил,
Стоял подолгу у окна,
Глядел Ильин —
Отсюда вся держава,
Россия вся была ему видна.
И все живёт —
От книги и до столика.
Его дыханьем годы напролет,
Как будто он отсюда вышел
только

И снова ранюю раннею придёт.

І. ПЕХТЕРЕВ.

Балада пра камуну

Саламяныя шапкі хаты
Залівакі зблі набок,
Услухоўваліся зацята,
Што прынёс ім з Москвы хадок.
А на пляцы кіпела сходка.
Дым махорачны, хрыпата —
Пасылала ў Москву Самародка
Гарапашная бедната.
Узабраўся той на калёсы:
— Вось я і кажу, народ,
Нас ліха без меры косіць,
А ў кожнага — лішні рот.
Як жыць, што рабіць нам трэба? —
Як приайдзе з марозам зіма?!

Не то, што няма да хлеба,
А хлеба у нас няма.
Зямлю нашай цэлай вёскі
Накрыш адным крысом.
Ды родзяць праз год палоскі
Пустым, без зярні аўсом.
Затое ў маентку збожжа

Тра круглы год вятрат.

Заможна жыве Замошша,

Што хата — то свой жабрак.

— А ён што сказаў сялянам,

Ці бачыць увесь наш друз,

Ці можа парадай з панам

Зрабіц нам які «хаўрус».

Нам пан?

На якое ліха!

Даволі на карку жыць, —

Крычал...

Ды раптам: — Ціха!

Давай, Самародак, кажы.

— У вёсцы камуну ладзіць

Нам трэба у дзве руки.

Бядзе ніякай не зладзіць

З намі тады, мужыкі.

Не падайце на калені,

Вы — ўладары зямлі,

Так гаварыў мне Ленін,

З ім гутарыў я ў Крамлі.

Сарваў Самародак папаху

І гэта рукой махнуў,

Быццам каго на плаху

З сілаю ён піхнуў...

Назаўтра пайшлі на поле

Ні свет яшчэ ні зара.

На межах убілі колле —

«Камуна «Зара»».

Вялікія нашы мары

Трапеуць агнём кумача.

У новым Замошши зараз

Калгас імя Ільчы.

Страчаюць там хлебам-соллю

Жаданых гасцей сваіх,

Расказваюць шчасце-долю,

Долю сябе саміх.

З зоркай Героя Працы

Жыве там хадок сівы.

На светлым, шырокім пляцы

Ленін стаіць,

Як жывы.

Гарані там у сонцы росы

На стрэмках хваёвых рыз,

Адмохаюць вербы косы,

Галовы схілішы ўніз.

Лагчынай туманы ўпокат

Плынуць за вясной наўзлагон.

За вёскаю — мэрны рокат,

За вёскай — адзін загон.

Ул. ПАУЛАУ

Аб самым любімым і блізкім

Вялікую работу да 90-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна правіла бібліятка ўніверсітэта. У корпусе гуманітарных факультэтаў арганізавана цікавая выстаўка «Трыумф ленінскай міралюбівай палітыкі», у чытальнай зале — «Ленінізм — сцяг барацьбы за трыумф камунізма».

Кабінетам ўніверсітэта з улікам іх спецыфікі таксама арганізавана шэраг выставак, прысвечаных асобым падзеям у жыцці самага любімага і блізкага для савецкіх людзей чалавека і асобным пытніцтвам у яго тварэтычнай навуковай дзейнасці. Так, кабінет тэорыі і гісторыі дзяржавы і права арганізуваў выстаўку на тэму «Пытанні дзяржавы і права»

у працах У. І. Леніна», кабінет крыміналістыкі — выстаўку «Ленін аб сацыялістычнай законнасці». Вобразу Уладзіміра Ільча ў мастацкай літаратуре прысвяці

Р. ЛЮБІНА,

дырэктар бібліятэкі.

НА ЗДЫМКУ уверсе: студэнты ўніверсітэта ля аднаго са стэндамі выстаўкі.

здзіўлены, наколькі памяць да-кладна захавала іх. Я і цяпер калі перачываю гэтыя слова, здаецца, зноў і зноў чую інта-насцю, з якой Ленін іх гаварыў.

Заканчваючы прамову, Уладзімір Ільч яшчэ раз падкрэсліў, што для здзяйснення задач, якія намечаны IX з'ездам партыі «патрэбны выключна арганізація і маралы аўтарытэт». Толькі прымусам нічога не зробіш. Калі мы правядзём у жыццё раптэні партыі, гаварыў Ленін, праз 3 мільёны рабочых, арганізаваных у прафесіяльныя саюзы — на чале якіх 600 тысяч камуністаў, — а потым праз дзесяткі мільёнаў сялян, якія будуть адчываць маралы аўтарытэт, сілы людзей, што ахвяроўвалі сабой дзеля перамогі сацыялізма, мы будзем абсолютна і назаусё-

адстойвалася выкрытая Ленінам партыя меньшавіцкая тэорыя «незалежнасці» прафсаюзаў. Становішча, якое склалася на з'ездзе прафсаюзаў, абыяркоўвалася на Пленуме ЦК партыі сумесна з Цэнтральнай Камісіяй. А 18 мая 1921 года на пасяджэнні камуністычнай фракцыі IV з'езду прафсаюзаў У. І. Ленін выступіў супраць праекта рэзоляцыі анах-сіндзікалістскай групкі па справаздачы прэзідіума ВЦСПС. Ен выкryў здрадніцкі дзейніцтва Томскага і Разанава.

Тэкст гэтага выступлення У. І. Леніна, на жаль, не ўдалося знойсці, але добра памятаю адстанція. Уладзімір Ільч расказаў, як у яго на кватэры сабраліся члены ЦК. У ходзе абмену думкамі члены ЦК партыі прышли да аднадушнага рашэння адносна важнейшых пытніц з'езду. Запіс, праўда, не вёсі, але аб сутнасці раптэнія Томскаму паведамілі. Як жа ён павёў сябе пасля гэтага? Замест правядзення лініі ЦК, Томскі стаў на шлях працягнення антыпарцыйных поглядаў на той «падставе», што афіцыяльнага раптэнія ЦК не атрымаў. Хіба можа так весці сябе палітычны кіраунік? — гнеўна пытала Ленін. Калектыў партыі тады паспяхова працаўваў, калі адносны будуюцца не толькі на аснове афіцыяльных дакументаў, але, галоўным чынам, на ўзаемных дагавор'ях, правильных разуменнях агульнапарцыйнай лініі, непахісным правядзенні яе ў жыццё, пры строгім захаванні партыйнай дысцыпліны.

Прайшло 40 гадоў з таго часу, як мне давялося бачыць і слухаць Леніна. Але на ўсё жыццё запомніліся пранікнёны ленінскія слова, яго палымяныя выступленні. Яны і сёння клічуць нас да самаадданага барацьбы за справу партыі, за перамогу камунізма.

М. С. ЗЯРНІЦКІ,
член КПСС з 1921 года.

Ленінскае слова

ноўай асаблівасцю перажывае момант з'яўляння падзеяў ад